

izbaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljaliti pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne petiti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Še enkrat deželni šolski zalog.

V zadnji številki »Gorice« smo poročali objektivno in resnično, kako je bilo z deželnim šolskim zalogo in upamo, da je stvar vsakemu, ki zna mirno in stvarno misliti, tudi dovolj jasna. Da so naše trditve popolnoma istinite in korektna, zato pa nam je najboljši dokaz »Soča« sama, ki je leta 1899 parkrat pisala o tem važnem vprašanju. Takoj v I. št. I. 1899 ima »Soča« članek z naslovom »Boj za deželni šolski zalog«. V tem članku pripoveduje, da je vlada predložila deželnemu zboru načrt tozadavnega zakona, po katerem bi prevzel deželni šolski zalog 80% vseh učiteljskih plač. Okrajnim zalogo bi ostalo le še 20% plač in skrb za šolske prostore, postrežbo in druge potrebščine. Sedaj sledi prav dobesedno v »Soči« sledeče:

»Da je vlada predložila tak načrt zakona, je zasluga modre politike naših poslancev. Ni zdaj prvič, da so delovali slovenski prvaki v tem smislu, marveč zgoditi bi se imelo že enkrat poprej, toda odločen upor od one strani, ki tudi zdaj lahko vse podere, ako hoče, je vlado ostrašil, da ni izvedla svoje obljube. Naši prvaki niso mirovali, dokler niso dosegli svojega namena, t. j. da je vlada sama predložila načrt zakona o deželnem šolskem zalogu, kajti v tem slučaju je več upanja, da pravična zahteva tudi zmaga.

In prav v času — tako piše »Soča« dalje — ko so se naši prvaki najvstrajneje poganjali za to neprecenljivo pridobitev, so tudi nekateri učitelji najbrezobraznejše udrihali po njih. Česar učitelji niso zmogli, so dopolnili kovarji v uredništvu »Slov. Naroda«, — in tako so z združenimi močmi mlatili po glavah slovenskih prvakov na Goriškem. Toliko brezobraznosti, toliko najdrznejših laži in obrekovanj ni doživel zadnji šušmar na našem političkem polju, kolikor so jih nametali na ledja naših prvoboriteljev. Mi smo dajali med vrstami razumeti to kričečo krivico, smo namigavali na skrivno delo naših

veljakov, no v odgovor smo dobivali zaničevanje, zasmehovanje in cele gromade novih insultov, celo na osebno čast in pošteno ime posamičnikov.

Te zares dragocene besede o delu naših slovenskih zastopnikov in o njih prizadevanju za deželni šolski zalog je zapisala »Soča« dne 3. januarja I. 1899. Te besede so jasen dokaz, da so naši takratni zastopniki v deželnem zboru bili res zastavili vse svoje moči, da bi dosegli svoj smoter. Celotno kranjsko časopisje — »Slov. Narod« — je udarilo po krivici po njih, a oni, naši prvaki, zbrani v slovenskem klubu, so šli svojo koristno pot naprej. Dr. Gregorčič je vodil takrat slovenski klub, ki se je tako močasto postavil za slovenske pravice. To je »Soča« takrat priznala in objektivno je takrat ocenila važnost in urednost dela, ki so ga izvršili naši politični voditelji. »Soča« je takrat videla prav dobro, kdo dela in kdo ni za rabo. Tista opazka na račun nekaterih kričavih učiteljev in pa posebno proti »Slov. Narodu« prav jasno kaže, da so pri »Soči« takrat sodili položaj, kakor je res bil. Ako pogledamo danes predale goriške »Soče«, vidimo, da mrgoli ravno nasprotnih trditvev.

To mora vendar dati misliti. Dogodki, kakor jih je opisala »Soča« I. 1899, se pač niso spremenili, posebno ni mogoče, da bi se bili še le letos prekučnili. Seveda ne; dogodki so ostali popolnoma isti, in kdor jih objektivno in pravično sodi, jih vidi danes ravno take kot so bili takrat. Ako se niso pa dogodki spremenili, potem so se morali spremeniti nazori »Soče« in nje gospodarjev, to je prav očitno in jasno. Tista »Soča«, ki je svoj čas pisala in poročala objektivno in stvarno, tista »Soča« danes taji resnico in trdi vse kaj drugega. Te dni trde gospodje okoli »Soče«, da je edino dr. Gregorčič kriv, da nimamo deželnega šolskega zaloga, I. 1899 je trdila »Soča«, da se je edino slov. pravkom zahvaliti, da je vlada izdelala in predložila tozadavni načrt. Mislimo, da ni treba posebne briljantnosti, da človek te stvari razume in tudi primerno presodi.

V potrditev naših besed naj navedemo še par stavkov iz »Sočinega«

članka, ki nosi prav značilno ime »Resnica o deželnem šolskem zalogu«, ki ga je prinesla »Soča« dne 5. januarja I. 1899.

Tam stoji črno na belem, da »zlovoljnost na italijanski strani je preprečila vse lepe načrte«. Radi deželnega šolskega zaloga »so zagnali italijanski radikali grozen vrišč, ki je razburil nepoučeno, zapeljano in osleparjeno italijansko ljudstvo ter prisilil deželnega glavarja grofa Fr. Coroninija, da je odstopil. Z njegovim odstopom je onemogočeno razpravljanje in sprejetje vladnega načrta, kajti italijanski poslanci lahko dosežejo nesklepnost zbora, ako zapuste dvorano pred glasovanjem.

Tako piše »Soča« I. 1899 pod naslovom »Resnica itda«, kar se tudi vjema. Ako pa danes pride »Soča« ali »Primorec« s kako drugačno trditvijo na dan, tedaj vemo, kako imamo to presoditi. Naravnost neumno pa je od liberalne gospode, ako misli, da smo mi tako pozabljivi kot oni. V svoj list naj pogledajo, tam se natančno bere, da je bil slovenski klub takratnega deželnega zbora največji pospeševatelj in največji zagovornik deželnega šolskega zaloga. Prvi, ki je delal temu nasproti, je bil bivši liberalec dr. Tuma, ki je kršil klubovo disciplino in začel »samostojno« politiko. To je resnica o deželnem šolskem zalogu.

Burna seja državnega zbora.

V četrtkovi seji državnega zbora se je pritožil posl. Spinčič, da so južne dežele naše monarhije hudo zanemarjene. Pri napredovanju uradnikov so slovenski uradniki vedno zastopljeni. Govornik se je potem dotaknil zadržanja naše monarhije med balkansko krizo. Edina naloga Avstrije je končno bila ta, da reši svoj prestriž, kar se je pa zgodilo s tem, da se je ustanovila samostojna Albanija. Vzrok te zavožene politike pa je iskati le v zadržanju avstrijske vlade napram njenim jugoslovanskim podanikom.

Posl. Choc se je pečal z očitjanji nemških poslancev zaradi nepriviljenja

čeških poslancev v manifestacijo, ki jo je nameraval prirediti zbornični predsednik povodom jubileja nemškega cesarja. Govornik očita predsedniku, da se ni spomnil jubileja združitve Italije, ki je tudi v trozvezi, tudi jubileja Romanovov se ni spomnil, akoravno je Rusija bližnja država, a spomnil se je nemškega cesarja in zahteval celo od slovenskih poslancev, naj manifestirajo zanj, ki vpliva na vodilne kroge v Avstriji v protislovanskem smislu.

Predsednik je govornika pozval k redu.

Biankini protestira proti tendenci Dobernigovega govora, ki stremi za tem, da bi bil razvoj Jugoslovancev odvisen od nemških gospodov. Edina težkoča za rešitev jugoslovanskega vprašanja obstoji v predrznosti in napihjenosti Nemcev in Mažarov, ki nečejo razumeti, da ne bo prišlo do miru, dokler ne bodo spoštovali najstrožjo ravnopravnost nasproti vsem narodom. — Nasproti trditvam Doberniga, da Nemci ne bodo nikdar dovolili, da bi bili Jugoslovani izključni gospodarji jadranske obale, mora govornik opomniti, da žive ob Adriji Slovani že 12 stoletij. Balkanska vojska ni bila roparska vojska, marveč roparstvo bi bilo, ako bi se izvrševali Dobernigovi načrti in bi to bila tudi sramota za civilizirano Evropo. — Dobernigu in njegovim pristašem se mora zakričati: Roke proč!

Nemški nacionalec Seidl naredi znamenje, kot bi hotel reči posl. Biankiniju, naj se obesi, kar vzbudi hud vihar od strani Slovanov.

Poročevalec o proračunskem provizoriju Steinwender se spozabi v svojem poročilu tako daleč, da povdarja, da so v zbornici posamezne frakcije, ki niso nasprotne le nemškemu cesarju, marveč tudi zvezi z Nemčijo in sploh trozvezi. A hvala Bogu temelji trozveza in posebno zveza z Nemčijo na drugačnih temeljih kot posamezne parlamentarne frakcije. Ona temelji na potrebi, zvestobi in odločni volji onih narodov v monarhiji, ki se lahko s ponosom imenujejo vzdrževalci monarhije. Zaradi tega čestitke Avstrije nemškemu cesarju niso izostale, četudi jih parlament ni izrekel.

Dobrica Samoradska.

Poljski: I. Kraszewski.

(Dalje.)

Ali mačeho je zadelo to petje kot očitjanje; preklinjala jo je, pa pošiljala večkrat deklo, naj jej prepove peti, in ubogljivo dekle se je nasmejal pa takoj utihnilo.

Zdaj pa ni vedela mlada gospodinja, kaj naj začne z njo, in osnovala je proti njej veliko zaroto se svojim bratom in sestro. Kar se vrne nekoč stari mož po noči ves potrt. Ker mu je žugal, zadene ga mrtvoud ter umrje. Ta dogodek je imel za vse najstrašne nasledke — videlo se je, da je obdržal rajni le čudoma posestvo, in da se ga takoj po smrti lotijo upniki. Torej je pograbil vsakdo, kar je mogel; in niti prav se ni bil ohladil oče, pa so že skladali udova in sinovi, pa trgali, popadali, vedli se lažomno, da je kar srce trgalo.

Pri parah rajnega očeta ni bilo nikogar razen Dobrice. Ta mu je zatisnila oči, pa pustila druge, da so grabili, ter ie skrbela za pogreb. Pustila je vzeti

vsakemu, kar je hotel, da celo iz njene preuboge sobice; srdito ali — suhih oči je gledala to ropanje, pa je šivala očetu podzglavje za večni pokoj.

Starčev pogreb je bil ubožen in tihi; za vrsto številnih otrok so stopali le nekateri drugi. Ko se je bila povrnila v prazno hišo ni našla Dobrica skoro ničesar več; po mačehi je ostal ti le star lonček za ličilo in razbita skledica kolinske vode.

Koj za pogrebom so prišli uradniki in pripeljali so oskrbnika; in povedali so Dobrici naj si poišče druge bivališča. Ubožica gre pod streho, odpre kovčeg, pogleda svoje reči in zbere vse svoje imetje, ter ga zveže v mal zvezjen. V žepu je imela le pet goldinarjev. Ali vendar ni obupala, in drugega dne zajutra je šla v vas tužna, ne gotova. Ni vedela, kako bo v bodočnosti, ali vendar je trdno zaupala v Boga in bila je prepričana, da jo Bog oskrbi.

V vasi je imela prijatelje; ker tam — razen nje — nihče ni svetoval, ne zdravil, ne pomagal in ni dal dobre besede; torej so ljudje prišli skupaj, da bi se naslovili od nje. Dobrica pogleda še

enkrat staro hišo, kjer se je rodila, rastla in je bila vzgojena, in črne oči se jej napolnijo s solzami.

»Kdo me popelje k bratu?« vpraša ljudi, »mari ti, stari Frane?«

»I seveda, gospica, zakaj pa ne? le stopite v hišo, da nakrmim konja, se popeljeva, kadar boste hoteli. Ali pa morda pojdete prej še na dvor po svoje stvari?«

Dobrica se tužno nasmeje, pa pokaže svoj zvezjen.

»Tu so te moje reči . . .«

»Pa druge?«

»Drugega nemam nič!«

III.

Peljal jo je torej k najstarejšemu bratu, ki se je bil oženil v Polesju z vdovo. Žena ni bila več mlada in brez otrok, ni imel prav slabega deleža v vasi in ostali brati in sestre so ga šтели za najbogatejšega. Ali od svoje svatbe se je bil toliko razprl s sorodniki, da se jim ni prikazal več; in gospa se je bala posetov bratov in sester, pa ga je odvrčala od njih, kar je le mogla.

Ko se je ustavil voz na lepo urejenem dvoru, je Dobrici malce zatolklo

srce. Ali ni hotela pokazati strahu pa je stopila smelo v hišo. Brata ni bilo doma; za nekaj časa pride gospa dosti kislega obraza. Dobrica je skoro niti poznala ni, pa tudi ta se je delala, kot bi ne poznala svoje svakinje.

»Glejte, mila svakinja«, reče dekle smelo, »da nemam bivališča; morda bi vam mogla v čem poslužiti, če morda kot ključarica . . . Prišla sem, da bi vas poprosila stanovanje in kruha, ne za milost, nego za delo . . .«

Gospodinja jo je sprejela sicer uljudno, ali dosti nerada, zamrmrala nekaj besedi, zganila z rameni, zalusknila vrata in odšla. Dobrica ni bila užaljena, saj to zanj ni bilo nič novega. Odnosi so jej zveženi, pokazali jej hladno sobico v ozadju hiše in jo imeli kot vsiljivo osebo — čudo, da je niso izgnali! Tudi brat jo je bil že tako pozabil; in ko jo je zagledal, ni je potolažil sirote, nego se je bal le žene in očitjanj, ki jih bo najbrže moral čuti za to.

V resnici ga je dovolj oštela, in ko bi ga ne bila zadržala, zapodil bi bil Dobrico takoj.

(Dalje pride.)

stno nastopijo na odru. Vseh sodelujočih učencev in učenek je blizu 300. S tako velikim številom sodelovalcev se ni še nastopilo nikjer na Goriškem. — Kdor hoče užiti nekaj veselih ur, naj poseti to veselico danes ali pa jutri popoldne.

Razkrinkana laž. Mnogi nam nasprotni laški in slovenski listi so prinesli vest, da sta šla slovenska deželna odbornika prof. I. Berbuč in dr. Stepančič v Beljanu k živinski razstavi in da sta tako agitirala za kandidate laško-liberalne stranke. Zadnjič smo to laž razkrinkali in sedaj gledajo debelo nasprotniki. Ker ne morejo o tej reči več pisati, so se oprijeli druge rešilne bilke. »Novi čas« v svoji včerajšnji številki ni preklical neresnice, katero je zapisal v svoji predzadnji številki o živinski razstavi v Beljanu, marveč je šel dalje in vprašuje, zakaj ni deželni zbor ustanovil tudi v slovenskem delu dežele tak uzorin vrt, kakoršen se nahaja v Beljanu. — Na to vprašanje odgovarjamo, da je deželni odbor svoj čas vzel v najem lep kos zemljišča v Sovodnjah v svrhu, da se napravi tak uzoren vrt kakoršen se nahaja v Beljanu. A kaj se je zgodilo s tem vrtom? Nikakega zanimanja ni bilo zanj, tako, da se je moral opustiti. Svojčas se je nameravalo tak vrt ustanoviti tam blizu št. Petra, a so se slišali glasovi, da bi tak vrt delal konkurenco našim kmetovalcem v bližnji okolici. In tudi proti onemu vrtu v deželni norišnici so se slišali in se še slišijo glasovi, da dela z zelenjavo konkurenco našim kmetovalcem na gor. trgu. — Torej ustreži človek, če moreš! Ako se ustanovi tak vrt je mrmranje med kmetovalci, ako se ne ustanovi pa kričijo oni, ki nimajo kaj zgubiti, da poslanci nič ne delajo.

Sicer pa ono poskuševališče v Beljanu v Furlaniji dežele ne stane niti vinarja, ker nosi vse stroške država sama. Dežela ima pri tem le upraviteljske posle. Ker se v Sovodnjah tak vrt ni sponesel in ker so v bližnji goriški okolici bili glasovi proti temu, je bilo ustanovljeno tako poskuševališče še v Batih in enako obstoja na kmetijski šoli v Gorici; pri obeh se bo videlo, ali se ugodno obnese. Grdo je tedaj zabavljati, ne da bi se poznalo resnico.

Kdo hujska kmeta proti šoli? »Primorcu« se v zadnjem času večkrat zaleti tudi v šolske zadeve v naši deželi in očita naši stranki, da hujska kmeta proti šoli in učiteljem, češ, glej koliko moraš plačevati. Mislimo, da nam ni treba obširno govoriti o tej stvari. Za nas govore dejstva, govore številke in mladina, ki hodi v naše šole, ki jih liberalni prvaki ne vidijo ali nočejo videti. Svojo »mrzno« do šole je naša stranka najbolj pokazala s tem, da je ustanovila in vzdržuje ljudske šole za goriške Slovence, ki bi bili radi liberalnih komednežev lahko še danes analfabeti ali pa bi se bili izgubili v tujem morju. To so dokazi, ki govore cele knjige, samo pogledati jih je treba. Mi smo potem proti šoli, mi potem hujskamo kmeta proti šoli! Kaj pa liberalno gospodarstvo pri c. kr. okrajnem šolskem svetu? Ali tega gospodje ne vidijo? Zakaj slepijo ubogo ljudstvo brez vse potrebe, ko je vendar jasno, kje so škodljivci našega šolstva. V liberalnih vrstah, ne pa v naših. Ali mislijo gospodje pri »Soči« in »Primorcu«, da se bode ona svota pri c. kr. okraj. šol. svetu napolnila kar sama? Kdo bo plačal onih 150.000 kronic, ki manjkajo v kasi? Ali ne ravno naš kmet v goriškem okraju. Kdo je delal škodo našemu šolstvu, je sedaj pač jasno in trpeti bo moralo na račun liberalnih gospodov le ljudstvo. Zakaj ne piše »Soča« o teh stvarih, se nam zdi čudno, saj bi tam prav lahko dokazala, kdo je oškodoval kmeta, kdo goriške Slo-

vence sploh. Po čegavi krivdi bo moral kmet sedaj plačevati višje šolske doklade, da se pomaši primanjkljaj za Finšgerjem in Rozino, to vemo vendar vsi! Ali prav bi bilo, da bi gospodje liberalni kolovodje to stvar tudi svojemu pičlemu občinstvu pojasnili, da bo ljudstvo vedelo, kje so škodljivci šole in napredka na Goriškem. Pričakujemo v »Soči« tozadevnega priobčila.

Iz Trsta na Goriško bi rada komandirala tetka »Edinost« in niti sedaj v času tržaških volitev ji ne dajo goriški dopisniki miru in pošiljajo svoje nazore o bodočih kandidatih S. L. S. v njene predale. »Edinost«, ki o naših goriških razmerah nima niti pojma in misli, da je tisto res, kar pravi goriški dopisnik, je vsa srečna, da more prinesiti večkrat kako notico, ki naj »označuje« ljudsko mnenje na Goriškem. Tisto ljudsko mnenje je le ponižna misel lokalnega goriškega dopisnika, ki navadno ne pride čez meje goriškega mesta in ima torej o našem ljudstvu vrlo malo pojma. V petkovi števi. se jezi ta dopisnik, da se naši listi premalo pečajo z deželnim gospodarstvom in da le vedno pišejo o »Trgovsko-obrtnizadruhi«. Prvič je treba pibiti, da smo mi pisali in pišemo in bomo še pisali o deželnem gospodarstvu, seveda ne za to, da bi zavijali resnico, kakor to delajo goriški liberalni listi in »Edinost«. Mi pišemo o deželnem gospodarstvu, da pojasnimo zadeve kakor so. Da pa se pečamo tudi s »Trgovsko-obrtno zadrugo« je čisto pravilno, kajti ta zavod je po besedah raznih liberalnih veljakov bil najvažnejši v deželi; zato je pa potrebno, da se tudi o tem nekoliko pomenimo. »Edinost« bi storila boje, da bi opozorila na to dejstvo tudi »Soča«, tam se ta stvar nekam vpira in neče prav z jezika. Razum tega pa nam je vendar v prvi vrsti za slovensko ljudstvo, ki trpi vsled »izbornega« liberalnega gospodarstva. Radi deželnih financ ne bo noben kmet izgubil niti vinarja, kako bo s polomom »Trgovske«, to pa vedo tudi gospodje pri »Edinosti«, zato upamo, da nam v bodoče ne bodo zamerili, ako spet tupatam podrezamo to preperelo kolibo. Kjer poje boben, tam je treba nastopiti na vsak način malo bolj brhko, kakor tam, kjer se delijo podpore.

Sebi kopljejo jamo, namreč liberalni goriški voditelji okolo »Soče«, ker prinašajo na dan razne dolgove, ki jih imajo c. kr. okrajni šolski sveti. Nas posebno zanima v tem oziru goriški. Recimo, da je ta dolg že star, tedaj so imeli liberalci dovolj dolgo časa c. kr. šolski svet v rokah, da bi bili ta dolg lahko vsaj deloma poplačali, morda lahko tudi vse. Ako pa prej dolga sploh ni bilo, tedaj so ga napravili šele liberalci sami. V obeh slučajih so seveda pokazali prav temeljito svojo gospodarsko »zmožnost« in več kot predrzen mora biti kdo, ako sedaj te stvari hoče navedsti naši stranki. Tako so ti gospodje gospodarili, da niso pustili le dolga, ampak bodo sedaj prišle še nove, prav močne doklade. Tu pogledaj kmet in si predoči stvari kot so in prepričani smo, da se bodo marsikomu oči temeljito odprle.

Deželni odbor goriški pri vojnem ministru ekscelenci Krobotin. V sredo ob 11. in pol uri popoldne se je poklonil ekscelenci vojnemu ministru Krobotinu deželni odbor po svojih zastopnikoma namestniku deželnega glavarja v deželnem odboru g. prof. Ivanu Berbuču in odborniku g. dr. Alojziju Pettarinu. Ekscelenca minister Krobotin je zastopnika dežele kar najprisrčneje sprejel. Ekscelenco je nagovoril g. prof. Ivan Berbuč, ki je v svojem nagovoru povdarjal med drugim, da je dežela z veseljem sprejela v svojo sredo tako visokega dostojanstvenika. Ek-

scelenca naj bo prepričan o visokem spoštovanju, ki ga uživa vojaštvo med našim ljudstvom. Prosil je nadalje, naj bi vojaška oblast in posebno pa še ekscelenca Krobotin bili naklonjeni naši revni deželici, v kateri prebiva dobro in patrijotično ljudstvo, ki potrebuje podpore z najvišjih mest. — Ekscelenca minister Krobotin se je v svojem odgovoru prav ljubeznjivo zahvalil za lepe besede g. I. Berbuča. Rekel je, da ga srčno veseli, da je dobil na Goriškem tako dobro in patrijotično ljudstvo. Rekel je nadalje, da je videl na lastne oči razne potrebe v deželi. Letošnja suša je močno škodovala posebno kmetovalcem, ki bodo pridelali ja ko malo poljskih pridelkom. Potem, ko je vprašal še po raznih drugih napravah in se zanimal za to in ono je zastopnika dežele odpustil s trdnim zagotovilom, da ne pozabi lepe, a revne naše dežele. — Kmalu popoldne pa je ekscelenca minister Krobotin vrnil obiske g. prof. Ivanu Berbuču in g. dr. Al. Pettarinu.

Vojni minister ekscelenca Krobotin je delil v sredo avdijence. Sprejel je našega prevzvišenega knezonadškofa dr. Frančiška B. Sedeja, namestništvenega svetovalca prebl. g. Rebecka, župana g. B o m b i g a in še mnogo drugih visokih dostojanstvenikov.

Procesija na Sv. Goro za dež, ki je bila napovedana za jutri zjutraj iz Gorice in sicer iz cerkve sv. Ignacija, odpade, ker smo — hvala Bogu — dobili potrebnega dežja. Zahvalnice se obhajajo po vseh cerkvah.

Slovenskim starišem. Slovenski očetje in slovenske matere, ki ste namenili svoje sinove za gimnazijo, vpišite jih v slovenske paralelke! To zahteva Vaš narodni ponos.

Slovenski dekliški zavod v Gorici. Na neko vprašanje odgovarjamo, da se bodo v novi slovenski dekliški zavod sprejemale tudi deklice, ki obiskujejo ljudske šole. Vsa potrebna navodila dobe stariši ali varuhi v zavodu v Gorici Via Ponte Isonzo št. 32. Na željo se pošlje tudi tiskan program.

Samomor. V torek ponoči okolo 10. in pol ure je izpil na vratih veže svojega stanovanja 23 letni čevljarjev brezposelni sin Josip Altram, stanujoč v ulici Ascoli toliko strupa, da je že po kakih tri četrtih urah, ko so ga hoteli prepeljati na vozu v bolnišnico, umrl.

Odperti lekarni. Od 22. do 29. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Gliubich - Tromba.

Dež. V minoli noči in danes zjutraj nam je Bog poslal tako težko pričakovani dež. Padlo ga je še precej. Potrebna dežja je bila velika. Dežja nismo imeli že 5 tednov. Suša je močno škodovala našemu polju. — Krompir, ki je bil druga leta ob tem času kakor pest debel, je letos kakor orehi. Travniki so trpeli vsled suše, enako tudi drugi poljski pridelki. Upajmo, da bo ta dež marsikaj popravil.

Vpisovanje učencev v prvi razred c. kr. realke v Gorici se vrši dne 3. julija 1913 od 9. do 12. ure popoldne. Pogoji za vsprejem so opisani v izveštju realke za leto 1911/12, poizvedo se pa tudi lahko v ravnateljevi pisarni. — Vsprejemni izpiti se vrše drugi dan v petek dne 4. julija 1913 od devete ure dalje. Ob devetih morajo biti vsi dotični učenci v razredu I. a navzoči.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi letnik v četrtek, dne 3. julija t. l., od osmih do dvanajstih popoldne. S seboj treba prinesiti: a) krstni list; b) zadnje šolsko izpričevalo; c) izpričevalo uradnega zdravnika o telesni sposobnosti. Podrobnosti o sprejemnem izpitu so razvidne iz naznanilnice v zavodu.

Pripominja se, da se meseca sept. ne bodo več sprejemali gojenci za prvi letnik, ako bo posprejemnih izpitih meseca julija že doseženo najvišje možno število gojencev - prvoletnikov (štiri-deset).

Izpit za učitelja telovadbe za srednje šole je napravil dne 18. t. m. na Dunaju g. Ivan Matelič, učitelj v Sužidu pri Kobaridu.

Drobne vesti. Okrožna sodnija v Gorici je potrdila zaplembo lista »L' Eco«, ki je napadel v nekem članku deželni odbor in deželno upravo. — Dr. Puc, ki je bil uradno imenovan za zagovornika znanega Rozine, se je tema odpovedal. Rozino bo zagovarjal dr. Fr. Gabršček. — Znani uzmovič dvokoles Karol Godnik iz Komna, ki je bil zaradi raznih tatvin aretiran, je bil danes odveden v tržiške zapore, kjer se bo zagovarjal zaradi istih. — Ker je prevažal govejo živino preko meje na italijanski trg in jo tam prodajal brez da bi imel tozadevnega dovoljenja od avstrijskih oblasti je bil obsojen na 20 K globe Jožef Mišček z Anhovega. — Na 14 dni zopora je bil obsojen 15-letni Franc Vodopivec iz Dornberga, ker je z rezilom nevarno ranil Jožefa Šinigoj. — Iz zaporov v vojašnici v Gorici je pobegnil v četrtek zvečer nek vojak. Zdi se, da je prekoračil ital. mejo. — 18-letni Štefan Podberšček iz Solkana je padel na praznik sv. R. T. na tla. Prizadejal si ni nobene rane. Od tega dne pa ni bil več zdrav. Včeraj so ga pa v obupnem stanju prepeljali v goriško bolnišnico usmiljenih bratov. — V Gradežu je padla v morski kanal 3-letna deklica. Neki gospod videč, da se deklica potaplja je skočil oblečen v morje in deklico rešil gotove smrti.

Konjski semenj bode v Devinu na dan sv. Ivana, dne 24. t. m.

Aretaciji. V sredo je bil na povelje preiskovalnega sodnika aretiran diurnist pri deželnem odboru Hadrijan Gaides, ki je bil tudi blagajnik pri »Furlanskem konviktu«. V četrtek pa so aretirali v Terzu tamošnjega občinskega tajnika Mario Degrassi, bivšega prefekta »Furlanskega konvikta«. Aretirana sta bila oba zaradi nenravnosti.

Nesreča s kolesom. Minulo nedeljo se je peljal na kolesu iz Kanala proti Plavem nečak Valentina Gabrijelčiča iz Anhovega. Nesreča je hotela, da je nečak zadel v starega Gabrijelčiča in ga potrdil na tla. Gabrijelčiča so spravili na dom, kjer je pričel tožiti, da ga glava boli. Ker se je njegovo stanje slabšalo je bil previden s sv. zakramenti in drugi dan je izdihnil svojo dušo. — Mrtvo truplo si je ogledala sodnijska komisija, ki je dognala, da je imel pokojni prebito glavo nad tilnikom.

V Cerknem je oddati še več stanovanj za letovičarje. Kraj je po svoji legi in planinskem značaju zelo primeren za počitniški oddih. Lepi senčnati sprehodi, divjeromantična soteska Pasice, podobna znanemu Vintgarju; zdrava pitna voda. Za turiste je v okolici več hribov zlasti Porezen (1632 m) z oskrbovano kočjo. Cerkno ima sedaj svojega zdravnika. Redna avtomobilna zveza. Auto odhaja vsaki dan ob 4h popoldan od železniške postaje Sv. Lucija v Cerkno. Pojasnila gledé stanovanj daje podružnica slov. planinskega društva v Cerknem.

Nalezljive bolezni na Primorskem. Uradno so naznanjene sledeče kužne bolezni: Kuga na gobcu in parkljih v Dolini, v Tomaju, v Velikem Repnu in v Trstu. Smrkavost v Krmini in v Jelšanah. Garje v Jelšanah. Svinjska kuga na Čresu, v Kastvu in v Trstu. Roža pila (pšeno) v Zaznu, v Nabrežini in v Kastvu. Kurja kolera v Materiji. Na bližnjem Kranjskem je roža pila v Po-

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO
edno pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

Ta Steinwenderjeva izjava je vzbudila pri Slovanih hud vihar. Od strani vseh slovanskih strank se kriči in protestira. Čujejo se kriki »Živela Srbija!« »Živela Rusija!« »Fuj Steinwender!« — »Doli z njim!« »Sramota!« itd. Vihar je tak, da mora predsednik prekiniti sejo.

Slovanske stranke so odločno izjavile, da toliko časa ne bodo dovolile vladi ničesar, dokler ne prekliče Steinwender svojih besed in ne prosi slovanskih strank za odpustanje.

Med odmorom so se posvetovali klubovi načelniki, kako naj formulira Steinwender svoj preklíc.

Po odmoru izjavi Steinwender, da obžaluje, da je povzročil tak vihar, da je prekoračil svoj delokrog kot poročevalec, ker je izrazil zgolj svoje osebno mnenje.

Slovanske stranke so se zadovoljile s to izjavo le zaradi tega, da ne bi onemogočile nadaljne razprave.

Nemci so sklenili, da Steinwenderja ne bodo motili pri izjavi, a oglasil se je posl. Hummer, ki je bil pijan, in je zakričal »Živio Steinwender!« Z nova bi bil skoro izbruhnil vihar, da ga niso lastni pristaši sami potisnili iz dvorane.

Nato se je vršilo glasovanje. Proračunski provizorij je bil vsprejet, a predlog glede zboljšanja plač železničarjem je propadel.

Včeraj je domobranski minister odgovoril na razne interpelacije, posebno pa na one glede rezervistov, ki so bili in so še pod orožjem vsled balkanske krize. Rekel je, da je vojaška uprava storila, kar je bilo v njeni moči, da dobe sorodniki vpoklicanih rezervistov določene podpore. Če se to ni storilo povsod takoj, je krivo ogromno število prošnji, ki se ne dajo takoj rešiti. V Galiciji je n. pr. 50.000 takih prošnji. V Galiciji se je izdalo doslej 5 mil. kron za podpore. V Dalmaciji pa do koncem aprila 2½ mil. V tostranski državni polovici se je izplačalo skupno do konca aprila 12 mil. kron. Do konca junija bo de znašala svota za podpore 15 milijonov. Minister je rekel, da se bode zanimal za vsako pritožbo, ker hoče, da ne bodo rezervisti v skrbeh za svoje.

Nato se je vsprejel proračunski provizorij v tretjem čitanju.

Zbornica je nato pričela razpravo o podaljšanju poslovnškega provizorija za zbornico. Poročal je posl. Exner, ki je predlagal, naj se podaljša provizorij zborničnega poslovnika do 15. maja 1914. Zbornica je nato vsprejela resolucijo, s katero se pozivlje vlada, naj predloži zakonski načrt glede spremembe dosedanjega zakona o poslanskih dietah ter resolucijo, ki pozivlje zborničnega predsednika, naj postavi v prihodnji seji kot prvo točko dnevnega reda definitivno reformo zborničnega poslovnika.

Govorili so še razni drugi govorniki in vsprejeli so se tudi razni zakonski načrti, nakar je predsednik naznanil, da skliče prihodnjo sejo v sporazumu z načelniki strank ter je zaključil sejo ob 9 uri 15 min. ponoči, želeč poslanecem vesele počitnice.

Dobernig in Jugoslovani.

Med govori, ki so prišli zadnje dni v državnem zboru na dnevni red, je gotovo za nas najvažnejši obširno zastavljen in včasih tudi še dokaj bistro zasnovan govor poslanca Doberniga, ki je znan po svojih hudih protislovskih debatah in posebno še kot nekak voditelj alpskih Nemcev proti solnčnemu jugu.

Kakor so svoj čas silili Huni, Longobardi, Gotje in drugi narodi v solnčno Italijo, tako silijo še sedaj Dobernig in njegovi pristaši na obali naše sinje Adrije. Mi to hrepenenje prav dobro razumemo; deloma je občečloveško, ker si hočejo pomagati z dobrega na boljše, deloma pa je nacionalno nemško, ker

vane, kar potisniti v stran in tod raztegniti svoje nemške peroti.

Dobernig se kot koroški poslanec seveda ni mogel odtegniti jugoslovanskemu vprašanju, katero on tudi smatra v Avstriji za najvažnejše. Češko vprašanje se mu zdi prav majhne urednosti, ako primerjamo s tem jugoslovanski problem, ki ni važen le za našo notranjo, ampak za celo našo zunanjo politiko. Saj se naša zunanja politika vrti ravno okoli balkanskega vprašanja in tam je trebanjšim diplomatom in političarjem na vsak način nekaj več orientacije kot do sedaj.

S te točke o važnosti jugoslovanskega vprašanja pa gospod Dobernig ne pride daleč, takoj pri prvi stopinji ne ve več naprej, in o rešitvi tega problema ne ve povedati nič več kot da je težka. Da s tem poslanec Dobernig ni povedal nič novega, to je očitno, kajti to smo že vedeli tudi mi. Značilno pa je to za vso nemško politiko, ki se tako rada sklicuje na Doberniga kot enega svojih najboljših. Kaj naj vedo potem drugi o tem vprašanju, če še on nič ne ve!

In vendar se tako neznansko radi vtikajo v to stvar vsi od zadnjega nemškega pometaja do kakega žurnalista na Dunaju. Vsi hočejo rešiti jugoslovansko vprašanje kar na debelo in vendar sam veliki Dobernig, sam koroški Bismarck, ne vidi nikjer rešitve. V celoti je seveda proti ker on bi Slované ob Adriji najraje kar naenkrat pogoltnil in raztegnil nemški most dol do Jadranskega morja ali pa še dalj, če bi bilo mogoče.

Med posameznimi točkami, ki jih je treba »rešiti« v jugoslovanskem vprašanju pride Trst in Gorica najbolj v poštev. Ti dve mesti hoče gospod Dobernig izločiti iz celega kompleksa in jih — neutralizirati, to se pravi po domače: ponemčiti. Nam se zdi prav zapravljeno, da Dobernig ne neutralizira na ta način kar cele Primorske, stvar bi bila na vsak način za Nemce dosti krajša.

Na Koroškem in Štajerskem vidi Dobernig posebno važne kraje, po katerih hrepenijo Slovenci. To mnenje gospoda Doberniga je prav očitno napačno in nesmiselno. Mi ne hrepenimo prav nič po tuji posesti, gospod poslanec, mi hočemo varovati le svojo. V tem grmu tiči zajec nesporazuma in Nemcem ni mogoče tega dopovedati.

Ako oni kupijo slovensko posestvo in preženejo slovenskega kmeta, tedaj imenujejo to: ohranitev svoje posesti. Ako se naš narod brani z vso silo na svoji grudi, tedaj pravijo Nemci: Slovenci napadajo. To je tudi mnenje poslanca Doberniga in zato je rešitev slovenskega problema v južnem delu naše monarhije za Nemce seveda nemogoča.

S tega stališča zro tudi na besedo: trializem, ki jim kar strese kosti in jih razdraži hujše kot hudiča križ. Dobernig vidi v svojem proroškem duhu že znake tega groznega pojava: t. j. obrtna šola v Ljubljani, z a h t e v a po slovenski univerzi in z a h t e v a po višjem deželnem sodišču v Ljubljani. Zadnje dvojce so le zahteve, prvo je resnica. Ampak reči moramo, da smo imeli poslanca Doberniga za bolj resnega kot se je pokazal tukaj. To so fraze za zakoten listič, ne pa za prvega parlamentarca, bivšega predsednika delegacij. Ena obrtna šola v slov. jeziku naj pomeni že trialistično gibanje!! Kaj pa laška univerza v Trstu, kateri gospodje niso ravno nasprotni, ali ne bi bila morda ta bolj nevarna, tako na tistem povedano.

Da zaključimo! Par zrn o važnosti jugoslovanskega problema za celo našo monarhijo zakrije koš plev, ki so na prodaj pri kakem zakotnem nemškem žurnalistu.

Dopisi.

Iz komenskega okraja. Spodnji

Take suše v mesecu juniju, bi rekel v spomladi, ne pomnijo niti stari ljudje. Vse gori. Krompirja ne bo nič, prav nič! Osušeno steblo je že poleglo. S pšenico bo reva, kajti če bo kakšno zrno, bo puhlo, zonasto. Ječmen je vlovilo, ravno ko se je klasil. Ga ne bo nič. Trava je kar naenkrat končala; ljudje hité žeti, da bi si vsaj kaj malega nabrali. Tudi drugo kaže slabo. — Edino za trte je še dobro, pa tudi ta začela je trpeti in bledeti.

Vbogo ljudstvo! Bog daj dež!

Iz Logov - Robidišča. Dne 11. junija proti večeru napadel je neki lopov žensko iz Robidišča, zahtevajoč od nje denar. Ker mu denarja ni hotela izročiti, ji je zadal z bajonetom, ki ga je ukradel v Logeh, 7 ran. Bližnjim pastirjem se ima ženska zahvaliti, da je ropar ni umoril. Odnesel ji je 5 kron. Zbežal je ropar v Italijo, od koder se je zopet prikazal na Robidišču. Pribežal je iz Italije, kjer je ravno isti večer (v Čenoboli) izvršil večjo tatvino. Pozor ženske, pozor pa tudi cerkve!

Dne 12/6. kmalu popoldne je vtonil v reki Nadiži pri kopanju konj vojak Franc Tomažin, doma iz Čateža ob Savji. Pokopali smo ga ob obilni udeležbi prebivalstva iz Logov, Breginja, Sedla, Podbele z vojaško godbo. N. p. v m.!

Inženir meri in trasira cesto iz Breginja skozi Logje na Robidišče.

Politični pregled.

Kompromis med vlado in strankami.

Med vlado in parlamentarnimi strankami se je sklenilo:

1. Da odpade julijsko zasedanje poslanske zbornice.
2. Da še uveljavi pragmatika za državne uradnike s 1. septembrom t. l., in sicer pod pogojem, če reši parlament mali finančni načrt do konca tega leta.
3. Da se zbornica skliče sredi septembra in bo takrat nadaljevala razpravo o malem finančnem načrtu.
4. Da se pomakne večje število uradnikov v višji činovni razred.

Za hrvaško vlado.

Iz krogov srbsko - hrvaške koalicije se zatrjuje, da namerava ogrska vlada postaviti na čelo hrvaške vlade člana najvišjega sodišča Acurtija in sicer kot podbana. Acurti bi imel nalog pri vzdrževanju komisariatskega režima uporabljati v najširšem pomenu izjemne zakone in stopiti v stik z ogrskimi vladnimi krogi, ki bi mu pri volitvah pomagali na odlično mesto na Hrvaškem. Pred volitvami pa bi se le formalno odpravil komisariat.

Bolgarsko-srbski spor.

Po brzojavki ruskega cara na bolgarskega cara in srbskega kralja se je mislilo, da bo spor med Bolgarijo in Srbijo ponehal, posebno pa še potem, ko ste Bolgarija in Srbija vsprejeli razsodišče Rusije ali bolje rečeno ruskega carja v spornih zadevah med obema državama. A nastale so zopet nove težkoče, ko se je šlo za demobilizacijo obeh držav. Prva, ki je zahtevala demobilizacijo je bila Srbija. Toda Bolgarija ni voljna demobilizirati, dokler niso diplomatični pogovori dokončani. V tem tiči zopet nov spor. — Včerajšnji listi so že poročali, da težko pride do mirnega sporazuma in da so se že pričele sovražnosti ob mejah. Danes se o mejnih spopadih nič ne poroča. Najbrže se torej niso vršili.

Rusija zahteva odločno, naj se snidejo ministerski predsedniki balkanskih držav, združenih v balkanski zvezi, ker je to edino sredstvo za prijateljsko rešitev spora in za doseg kompromisa. Rusija bi bila pripravljena za sedaj opustiti tudi zahtevo po demobilizaciji, ker uvideva, da drugače ni mogoče priti sploh do kakega dogovora.

Dr. Danev je odgovoril, da bo naznanil stališče Bolgarije še le potem, ko se bo isto določilo na ministerskem svetu. Upa pa, da se bo Bolgarija udeležila sestanka balkanskih ministerskih pred-

sednikov v Peterburgu, toda pod pogojem, da se ne zahteva od nje, naj sprejme svoje dispozicije.

Odhod srbskega ministerskega predsednika Pasić-a v Peterburg, ki je bil določen za danes, se je odložil, ker doslej Bolgarija ni še privolila v konferenco.

Dr. Danev je na neko vprašanje glede sedanjega položaja odgovoril: »Mi vstrajamo na našem stališču in na naše pravice, naj pride, kar hoče.« Iz tega se spozna, da se Bolgarija ne bo vdala tako z lepa in da mora imeti kakšno oporo v kaki evropski velesili. — Kakor pa se čuje, bode eventuelni obojeni konflikt med Bolgarijo in Srbijo lokaliziran in ne bo vznemirjal ostale Evrope.

Spor med Bolgarijo in Srbijo obsoja ves slovanski svet. Nemci si ga pa želijo iz že znanih in večkrat navedenih vzrokov.

Darovi.

Za »Šolski Dom«:

je došlo našemu upravništvu: preč. g. Franc Stepančič, župnik v p. v Gorici namesto vstopnine k »Šolskodomski« veselici v »Trgovskem Domu« 20 K.

Srčna hvala!

Domače in razne vesti.

Smrtna kosa. V četrtek zvečer je po dolgi in mučni bolezni umrla v Gorici g.čna Marija Milost v 27. letu svoje dobe, učiteljica na zavodih »Šolskega Doma«. Pokojnica je bolehal skoraj dve leti. Naredil se ji je namreč v glavi debel gnojen mehur. Letos o Velikonoči je popolnoma zgubila vid. — Potrpežljivo je prenašala vse grozne bolečine. Nameravala se je podvreči nevarni operaciji, katere pa vsled telesne šibkosti najbrže bi ne mogla prenesti. — Na zavodih »Šolskega Doma« je poučevala nepretrgoma skozi 8 let in je bila pri učiteljskem zboru zavoda in učenkah zelo priljubljena. — Pogreb, ki se je vršil včeraj popoldne je bil zelo veličasten. Vsa »šolskodomska« mladina z učiteljstvom je spremljala pokojnico na zadnji poti k večnemu počitku. Pogreba so se udeležili tudi vsi štirje tečaji c. kr. moškega učiteljišča s proforskim zborom na čelu. Pevski zbor učiteljiščnikov je pokojnici zapel pred hišo žalostni in na Gorišču dve žalostinki res krasno. Na krsto je bilo položenih več vencev. — Preostali izražamo naše sožalje! Pokojnici svetila večna luč!

Smrtna kosa. V četrtek je umrl v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov umirovljeni orožniški stražnojster Anton Bratina, doma iz St. Tomaža pri Ajdovščini, v 45. letu svoje dobe. Pokojnik je bil v mesecu aprilu operiran na slepiču, a minoli teden se je zopet podvrget operaciji, a pomagalo ni vse nič. Pokojnik je brat pred kakim mesecem dni v tržaški bolnišnici umrlega bovškega učitelja Bratine, ki je tudi podlegel težki operaciji. Pogreb je bil danes. N. p. v m.!

Imenovanje. Poljedelski minister je imenoval g. Miho Frandoliča za računskega uradnika v XI. čin. razredu pri c. kr. kmetijskem kemičnem poskuševališču v Gorici.

Vojaška vest. Naše mesto zapusti polkovnik 5. dragonskega polka, g. Oton Berndt, ki je prestavljen kot brigadir v Galicijo. Polkovnik Berndt je bil pri svojem polku zelo priljubljen poveljnik, ki je skrbel kolikor mogoče za svoje moštvo. Ker je 5. polk po večini slovenski, se je g. Berndt po možnosti priučil tudi slovenščine in imel ob slavnostnih prilikah vedno tudi slovenske nagovore na vojaštvo.

Opozorjamo naše čitatelje na veselico »šolskodomske« mladine, ki bo danes ob 5. uri popoldne v dvorani »Trgovskega Doma« in ki se bo jutri ravno ob isti uri ponovila. Učiteljstvo »Šolskega Doma« se je potrudilo, da je naučilo svoje učenke in učence, da ča-

stojni in svinjska kuga okoli Št. Petra na Krasu.

Katoliški shod v Ljubljani. Le še dva meseca nas ločita do veličastnih priredb katoliškega shoda v Ljubljani. Treba se je sedaj hitro pripravljati po vseh naših župnijah, po vseh naših družinah. Bratje Hrvati se pripeljejo na katoliški shod v Ljubljani z velikim posebnim vlakom. Spremljali jih bodo njihovi škofje. Čehi pridejo tudi s posebnim vlakom; tudi Poljaki živahno agitirajo za udeležbo na katoliškem shodu. Posebno veličasten bo prizor na Kongresnem trgu, kjer bo zbrana pri sv. maši vsa množica in kjer se bo slovensko in hrvaško ljudstvo na čelu svojih škofov posvetilo Brezmadežni. Zato se pa dvignimo vsi, da bomo navzoči pri tem slovesnem, zgodovinskem trenutku! Po slovesni posvetitvi Brezmadežni bo močna manifestacija slovenskega in hrvaškega ljudstva za svolasega nam vladarja, ki letos praznuje 65letnico svojega vladanja. Sto let je letos, odkar smo prišli od Francozov nazaj pod avstrijskega orla, zato je trenutek najprimernejši, da damo duška stari slovenski zvestobi do avstrijskega prestola. Vsak naj se torej potruži, da bo vse to kar najbolj slovesno. Posebno prosimo, da pride kar največ narodnih noš! To mora biti obenem tudi prava, velika slavnost naših prekrasnih narodnih noš! Dva meseca imamo čas za podrobne priprave — če vsi v vsaki župniji store, kar jim je mogoče, bo o katoliškem shodu v Ljubljani svet govoril!

† **Profesor Milan Pajk.** V sredo je umrl v Ljubljani profesor zgodovine in zemljepisja na tamkajšnji realki Milan Pajk. Pokojnik je bil rojen l. 1876. v Mariboru. Njegova rodilna hiša bila pisatelj dr. Janko Pajk in pisateljica Pavlina Pajkova. Prof. Milan Pajk je bil tudi pisatelj in je kot odbornik »Matice Slovenske« sodeloval pri »Zemljevidu slovenske zemlje«. Njegova dela, ki so objavljena v raznih časnikih in revijah, se pečajo večinoma z zgodovino in literaturo slovenskega naroda. N. p. v m.!

Velik požar v Budimpešti. V Budimpešti je izbruhnil včeraj požar, ki je deloma uničil tovarno živil tvrdke Wertheim, tovarno oprave Lagos in Szekely in mizarnico Palagyi. Škode je 300.000 K.

CENTRAL BIO bo predstavljal od 25. do 28. t. m. roman francoskega pisatelja Victor Hugo »LJUDJE MED LJUDMI« (Les Misérables). To veličansko delo na kinematografskem polju se bo posebno dobro predstavljalo na največji projekcijski steni v Avstriji, ki se nahaja v Gorici v »CENTRAL BIO«.

Kdo je izdal Redla? Agencija »Herzog« poroča, da je v nekem mestu pri Varšavi živela neka študentinja, imenom Rodziewicz, ki je bila v zvezi z Redlom. Ona mu je pomagala pri špijonah in je bila nekaj časa njegova ljubica. On jo je po par mesecih zapustil in ona je iz maščevanja z anonimnim pismom ovadila Redlovo delovanje vojnemu ministerstvu.

Eksplodizija granate v telečnjaku. Enoletni prostovoljec Josip Blak 2. trdnjavskega topničarskega polka je skril v svoj telečnjak granato, ki jo je hotel vzeti domov kot spomin. Nakrat pa se je granata razpočila ter raztrgala prostovoljca in dva druga vojaka. Več dru-

gih vojakov je bilo težko in lahko ranjenih.

Na posestvu zunanega ministra grofa Berchtold blizu Soprona je izbruhnil vsled neprevidnosti nekega otroka požar.

Za varstvo uredniške tajnosti. Z ozirom na sistematično prizadevanje avstrijskega sodstva, žurnaliste prisiliti k pričevanju o stvareh, ki so jim kot urednikom zaupane, je v ponedeljek zboroval na Dunaju velik shod žurnalistov, ki so se ga udeležili zastopniki vseh narodov in strank pod predsedstvom cesarskega svetnika P. Singerja. Shod je soglasno sklenil oster protest v tem oziru in izjavil, da vsak žurnalist, ki prekrši uredniško tajnost, zapade zaničevanju tako splošnosti kakor kolegov in je strokovno in družabno nemogoč. Vsi žurnalisti se pozivljejo, da uredniško tajnost, ki je vir zaupanja javnosti do časopisja, brezpogojno in ne meneč se za kakršne koli kazni v vsakem slučaju varujejo.

Odprava redov, plemstva in odlikovanj na Norveškem. Vse stranke v norveškem parlamentu so se izrekle za to, da se na Norveškem vsi redovi in razna odlikovanja odpravijo. V par mesecih pa ne bo na Norveškem nobenih križcev, medalj in drugih takih dragocenih reči več, po katerih v Avstriji tako srca hrepenijo.

Špankemu kralju je povila kraljica včeraj č. ugega sina.

Bernè v Gorici

v soboto 21. in nedeljo 22. t. m.

hotel

„pri treh kronah“

KILE

vsled napora in izpad čreves

Kontenzija zajamčena.

Brez operacije.

Poskušnje se delajo v navzočnosti tako, da interese moški, ženske, otroci sploh vsi oni, ki imajo kilo bodisi tudi najhujše vrste, se ista odpravi in povrne bolniku zdravje in veselje do vsakega dela, ki ga niso morali prej izvrševati.

Izdelki sistema Bernè so najnovejši in lastna iznajdba Radi tega zastopajo v ortopediji eno glavnih mest.

Iste se lahko priporoča in sklicuje na one gg. zdravnike, ki nam izkazujejo svojo naklonjenost. Sprejema se od 7.--12. ure zjutraj in od 1. do 7. zveč.

PRODA SE 1 rabljen in 1 popolnoma nov **PISALNI STROJ** pod zelo ugodnimi pogoji. Natančnejše se izve pri našem upravnistvu.

Velika zaloga vina

v Sovodnjah št. 46.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da imam veliko zalogo izvrstnega belega in črnega vina po zmerni ceni. Oddajam ga od 56 l naprej in ga pošiljam tudi po železnici. Vzorci na zahtevo zastoj.

Za obilna naročila se priporočam
Jožef Pelicon, trgovec z vinom.

Trgovsko obrtna zadruga v Gorici
registrovana zadruga z neom. jamstvom v likvidaciji
vabi svoje p. n. gg. članke na

redni občni zbor

ki se vrši

v nedeljo dne 29. junija 1913
ob 9. ur dop. v zadruginih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo likvidacijskega odbora o stanju zadruge in predložitev računskega zaključka za leto 1912.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Volitev likvidacijskega odbora.
4. Slučajnosti.

V Gorici, 16. junija 1913.

Likvidacijski odbor.

SS SS SS SS SS SS SS

Gradbena, kulturnotehnična in zemljemerska pisarna

Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

TRST, VIA ZONTA 9. Telefon 16-31.

Konstruktivna, podjetniška in izvedeniška pisarna za vsa v gradbeno, kulturnotehnično in zemljemersko stroko spadajoča dela, kakor n. pr.: izvršitev del in načrtov za ceste, mostove, železnice, vodovode, uravnave voda, osuševanja in namakanja poljedelskih zemljišč, izdelovanje geometrijskih načrtov za zemljeknjižne odpise in prepise delitve skupnih zemljišč, ponovitve meja itd. — Tehnična izvedeniška mnenja in nasveti. — Cenitve zemljišč in drugih tehničnih predmetov. — Vedno točna izvršitev!

SS SS SS SS SS SS SS

ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in na boljši bodisi za navadno rabo ali za dirke v

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Glavna javnica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

===== Eskont menic =====

— Stavbeni krediti. —

Predjumi na vrednostne papirje.

Srežba na obroke

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.

Tiska »Narodna Tiskarna« (odgov. L. Lukežič.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.